

La qüestió

UN NOU ANY, BEN LLUNY DELS PRECEDENTS

L'hora de les crisis (I)

El nou curs polític sorprèn els partits valencians amb una sèrie de greus problemes que els afectaran internament i externament. Per a molts, ni tan sols hi ha hagut estiu. L'hivern els durà bona cosa de canvis.

J. Castelló

Començant per la dreta. A la dreta del tot. La crisi d'Unión Valenciana, el partit que lidera **Vicente González Lizondo**, és una bona crisi de creixement. L'entrada de nous fitxatges, arran de les eleccions, com el diputat **Filiberto Crespo**, o moviments d'Alianza Popular-València, entre els que aviat seran «depurats», pot fer ressorgir una antiga il·lusió del diputat **Miguel Ramón Izquierdo**: acabar amb el liderat del messiànic **González Lizondo**.

Lizondo és, en efecte, amb l'ajuda inestimable del diari *Las Provincias*, el principal inventor de la Unión. Incansable, el seu ha estat un dels rostres més fotografiats i més perseguits, en més poc de temps, en la història de la premsa local valenciana.

Impulsor del *tinglado* unionista, doncs, n'és ara el fre més eficaç. D'una banda, molest amb una part de l'empresariat valencià que no li ha prestat suport, ha fet augmentar-ne les distàncies. Les darreres amenaces a **Salvador Fernández Calabuig**, empresari del metall, peça clau en les organitzacions patronals valencianes i actual president de la Caixa d'Estalvis de València, gràcies a una política «no-bel·ligerant» enfront del PSOE, en són un bon botó de mostra.

Un sector que no hauria d'atacar ni tan alegrement ni tan frontalment. I **Lizondo** es també fre perquè la seua «filosofia», on s'assenta el nul ideari unionista, és incapaç d'abastar més enllà de les comarques que voltien València. Després de les eleccions, hi hagué crisi en els «comitès executius provincials» de Castelló i Alacant. Molts unionistes, però, saben que els responsables de tal debacle no s'amaguen al sud ni al nord.

El dilema situa UV en l'eterna imatge del peix que es mossega la cua. i Què és València sense **Lizondo**? i Com pot ser tot el país amb **Lizondo**? i Què és la clientela actual sense **Lizondo**?

i, Com ampliar-la amb **Lizondo**? I més elements per embolicar la troca. A l'octubre se celebrarà a València una reunió de *partidos regionales*. Com a estrelles, UV i el Partido Aragonès Regionalista. A sobre, la fantasmagòrica «Operació Victòria», que dirigeix un sector d'Alianza Popular i que hauria de conduir a la formació d'un nou bloc de dreta, enfront del PSOE, que només comptaria amb l'exclusió del CDS. Una temptació per als unionistes anti-Lizondo, que, a més, veuen terriblement incrèduls un manteniment dels resultats electorals en les pròximes eleccions generals al Parlament de l'estat, on part dels votants unionistes poden decantar-se cap a *opciones nacionales*.

El CDS també creix

I ha d'assumir, de manera molt diferent a UV, aquest creixement. Seguint l'espectre polític, més a la dreta dels «centristes» hi hauria, però, Alianza Popular. Com que aquest partit és l'estrella que més crisis reflecteix a València, té un tractament a part en aquest reportatge.

CDS és ara mateix víctima de tot un seguit d'estratègies contradictòries, fugint de la responsabilitat de formar coalicions de govern, a dreta o esquerra, que a la llarga poden perjudicar a fons el partit. A València, tenen encara més problemes. D'una banda, hi ha el «cas **Manuel del Hierro**». Candidat a l'alcaldia de València i actual regidor, haurà de mesurar-se molt si vol acabar legislatura dins el seu partit actual. Mentrestant, l'home de confiança del CDS al consistori és **Fermin Artagitia**, definit per la premsa com «el veritable cervell gris centrista en la institució», i no tan dur com ho és **Del Hierro** davant els seus ex-companys socialistes. L'entesa del CDS amb el PSOE serà clau per al municipi i, de rebot, per a la política valenciana en els pròxims mesos. Perquè València és capital...

De l'altra banda, en l'organització del partit a València encara hi ha un

Joan Lerma, secretari general del PSPV, prou deute pendent: l'expulsió de sis militants, durant un any corroborada a Madrid, que no permetrà a aquest petit grup dissident defensar cap tesi en la pròxima assemblea provincial, a celebrar abans que no acabe l'any. La influència d'aquest petit sector encara cueja.

Malgrat aquests dos fronts, el CDS afronta, a nivell de país, problemes més sucosos. El darrer, per exemple, la incorporació del diputat a Madrid **Carlos Manglano** al partit, per mitjà d'una entrada que faria conjuntament amb **Jorge Verstryngge** i alguns nous militants més. L'admissió de

Manglano s'haurà de discutir a Madrid, però els responsables de l'infortne que caldrà enviar des de València s'hi oposen rotundament. Tots ells saben que perdrien forces davant el partit amb un interlocutor tan potent i d'un carisma molt marcat.

El problema intern més vell i que pot canviar l'esquema actual del CDS valencià ve, però, de la mà de **Rafael Martínez Campillo**, president regional i de la «provincia» d'Alacant. **Campillo** s'ha enfrontat darrerament en dis-

un pròxim congrés extraordinari del partit a nivell de País Valencià.

Les baralles internes no poden fer oblidar, però, l'actual pedra de toc del CDS, la multiplicitat dels seus pactes i les seues abstencions locals, i el paper d'estranya frontissa que han de jugar, sobretot, en els municipis de Castelló i València. Molt haurà de ballar el duc **Suàrez** en la pròxima campanya electoral si vol esborrar amb el somriure una política local d'ací caic i allà m'alce constant. I, mentrestant,

els distints corrents es miren amb la vella desconfiança de sempre, però aquesta vegada conté fortes dosis de cansament i desgast. El Congrés Federal del PSOE decidirà un punt clau per als socialistes valencians. Allí es decidirà si finalment es declaren incompatibles els càrrecs de secretari general i president. Un fet que, a més d'afectar **Felipe González**, faria que **Lerma** hagués de decidir-se per un dels dos càrrecs. D'aquesta manera, les forces «renovadores», avui un poc més disperses, però, sumant-los, amb els mateixos efectius de sempre, optarien, per fi, a l'organització del partit; a la fontaneria que el secretari general ha fet funcionar molt adequadament en els darrers mesos, sobretot al nord del país.

Aquesta vegada, definitivament perduda la majoria absoluta sobretot pel que fa als municipis més importants del país, potser la baralla serà més sorda i les formes, suaus, distaran dels darrers congressos nacionals del PSPV-PSOE. El pròxim, després del Federal. Aquesta «preparació» podria justificar, d'una banda, el fet que el president no haja tocat massa el seu govern, el fet que haja preferit no remoure cap aigua i el fet que haja repescat «possibles ressentits», càrrecs desgastats per l'acció política, com ara **Felipe Guardiola** o **Vicent Soler**, que, d'aquesta manera, continuen en les seues files.

I, de l'altra, explicaria també l'arribada de **Joaquim Azagra**, nou conseller d'Administració Pública, que en realitat supera de bon tros aquestes funcions. **Azagra**, de la mà de **Ximo Puig**, ha esdevingut un vertader conseller de la Presidència, que descarregarà aquesta de «maldecaps organitzatiu secundaris» i deixarà lliures els homes del gabinet del president davant uns altres objectius.

A punt d'encetar-se el moviment, el gest incombustible, personificat en l'actual diputat de les Corts valencianes i líder d'Esquerra Socialista **Vicent Garcés**. En les seues primeres declaracions pre-congressuals, en ple estiu, ha afirmat a la premsa valenciana: «El PSOE abandonà la seua ideologia durant la transició». El «martiri doctrinari», com alguns defineixen les teories del portaveu de l'únic corrent organitzat com cal dins el partit, torna amb paciència de Job. Esquerra Socialista conserva posicions dins el PSOE valencià i, com a mínim, haurà de jugar un bon paper el dia llunyà en què els socialistes pensen què fer amb l'estratègia a seguir davant els comunistes, terriblement *castigats* quan van

ja un «hivern calent».

tintes ocasions a les organitzacions de València i Castelló. És a dir, a **Pedro Gozalbo**, president de l'organització de Castelló i ex-candidat a la presidència de la Generalitat Valenciana, i a **José Luis Boado**, president de la de València. Les últimes tensions al si del partit, arran d'aquest enfrontament, es van concretar en el nomenament del portaveu i el president del grup parlamentari del CDS en les Corts valencianes, on, després de tot un seguit de tensions, **Campillo** va saber imposar els seus homes de confiança. Tot això podria derivar, segons la força dels altres dos responsables «provincials», en

en el grup centrista valencià, la cara del diputat a Madrid **Abril Martorell**, germà del vice-president del govern central en els temps de la UCD, cada dia esdevé més fosca, més desconeguda.

I al desembre, congrés...

Dins el PSOE valencià, internament, les aigües semblen, de moment, un poc més calmades que mesos enrere. El pròxim congrés federal, que se celebrarà al desembre o al gener, però, entebolirà les aigües de nou del partit. Després del desgast de les darreres elec-

perdre forces i la van cedir al partit majoritari. Si els socialistes no tornen a trobar-se mai amb una majoria tan forta, el seu *aliat natural* l'espera, això sí, molt poc fort però amb unghes i dents. Algú ho haurà d'arreglar.

Una difícil coalició

Acaba l'espectre parlamentari valencià una coalició que ja ha començat a oscil·lar, a penes si han passat setmanes des de la constitució de les noves Corts. Izquierda Unida ho té ben magre. Demanar estratègies globals als actuals responsables del Partit Comunista és demanar-los buscar *coaligats* per

però amb alguna escadussera i significativa presència municipal.

L'acord nacionalista

En Unitat del País Valencià, company d'Izquierda Unida en les darreres eleccions a les Corts, el curs arriba més tranquil. Les dues posicions antagoniques, oblidades sovint per la premsa i pels mateixos responsables del sector guanyador en la darrera Conferència Extraordinària del partit, favorable al pacte, han arribat a un acord. Només una petita part del partit podria despenjar-se'n pel que considera un «engany». Alguns nuclis, sobretot de l'Horta Nord, han assistit, impotents,

Arriba el fandango

EL TEMPS ja ho va advertir uns dies després de les eleccions municipals. El PSOE va perdre el control majoritari en els principals ajuntaments del país, i, en alguns casos, la necessitat d'un acord amb el Centro Democràtic y Social i les estranyes manobres d'aquest partit estan contribuint enormement a la ingovernabilitat dels municipis. Pel que fa a les tres capitals administratives només Alacant, on el pacte amb Izquierda Unida permet a **Josep Lluís Lassaletta** arribar a una majoria absoluta, el panorama es presenta un pèl més fàcil.

Pedro Zamora, massa «dur» davant el PSOE. Gonzàlez Lizondo, líder, indiscutible i necessari, a abatre.

no perdre el poc que conserven. Una Izquierda Unida dinàmica, oberta, amb responsabilitats ben dividides entre les distintes forces que la formen seria un bon antídoto per a la llarga crisi dels comunistes valencians. Les directrius del partit a Madrid, les últimes, però, van per un altre terreny. I el fantasma de l'«absorció» torna a mostrar les orelles.

El PC es troba, igualment, davant la disjuntiva d'haver de *castigar* el PSOE per tants i tants desaires, els darrers dels quals es van produir quan alguns candidats socialistes locals van pactar amb la dreta per evitar un alcalde comunista, i la realitat d'una força conservadora dura, ben dura al País Valencià, enfront, que demana una actuació conjunta.

Després de constituir-se les noves Corts valencianes, però, les declaracions de **Pedro Zamora**, secretari general del PCPV, han triat més el primer camí. La veu del candidat per Esquerra Unida-UPV com a president de la Generalitat, **Albert Taverner**, encara no s'ha deixat sentir. Potser seria discrepant de la de Zamora. La formació i el camí d'Izquierda Unida encara és això, una lenta crisi, sumada al fet de la disgregació de distints grupúsculs comunistes, sense força global al país,

a un pacte que, tanmateix, durà un mínim de tranquil·litat a les files nacionalistes.

Convé no oblidar que les diferències entre dues concepcions molt distintes del partit continuen. Diferències que han estat esgrimides, per exemple, a l'hora d'avaluar la procedència dels regidors que UPV ha aconseguit en les eleccions municipals. Des d'alguns sectors es veia necessari, però, el pacte, de cara a consolidar el paper de la Unitat en les actuacions parlamentàries, per exemple.

El diputat **Pere Mayor** ha començat a pactar individualment amb els socialistes, i des de les files d'UPV s'han fet els primers avisos a Izquierda Unida, provocades per unes actuacions massa *bel·ligerants* enfront dels socialistes. D'entrada, els nacionalistes hauran de vigilar el pacte que permeté a **Joan Llerma** arribar a la presidència de la Generalitat amb majoria absoluta. El tres per cent i mesures en els camps laboral, ecològic i en la normalització del català són possibles consecucions encara massa curtes, com així s'entén dins el partit. Anar a per més, per a alguns observadors, passava per un acord entre dos corrents, que encara no se senten definitivament forts l'un davant de l'altre.

Això sí, Lassaletta, de cara al setembre, arrossega un problema gravíssim: el veredict del Tribunal Suprem en el tema del port esportiu de la ciutat. El govern municipal socialista jugà fort en el tema des de la primera corporació democràtica. El veredict del tribunal Suprem en contra del consistori que dirigeix **Lassaletta** pot suposar l'exigència d'una indemnització elevadíssima per part dels promotors privats i el primer avís en la gestió d'un municipi on el bloc conservador es mostra quasi tan efectiu publicitàriament com el de València.

L'Ajuntament de València és, de bon tros, el consistori més complicat, per la seua demografia i per una delicada situació política, de tot el país. Després de l'accidentada correguda de l'actual alcalde, **Ricard Pérez Casado**, a l'hora de compondre la llista d'hommes que havia d'acompanyar-lo en la gestió del consistori, i els successius castics que va rebre per part de l'executiva comarcal, les eleccions no li van poder permetre formar un govern municipal majoritari ni tan sols amb l'ajuda dels dos regidors d'Izquierda Unida. El dubte continu del CDS encara complica més les coses. Els homes de **Manuel del Hierro**, tot un hàndicap polític personal per a l'alcalde, fan cos-

tat a la majoria socialista en alguns temes, però no han arribat a concretar cap acord global amb els homes de **Casado**. D'aquesta manera, actuen segons els convé en els distints temes i dificulten ostensiblement l'execució dels grans projectes urbans que exigeixen mesures ràpides.

Dins el seu propi grup, l'alcalde ha pogut observar aquest estiu com l'actual regidor d'Urbanisme, **Fernando Puente**, ex-secretari de Govern de la Presidència de la Generalitat, i una de les peces del secretari general del partit dins l'Ajuntament, arribava a contradir algunes de les seues declaracions i es mostrava molt més atent i discret cap al grup conservador, mitjançant la plataforma privilegiada que li ha suposat ser alcalde en funcions. Des de **Las Provincias**, **Puente** ha estat saludat efusivament per **Maria Consuelo Reyna**, subdirectora del rotatiu, com «una persona con sentido común y nada dogmática». La carrera interna del regidor dins l'Ajuntament és encara una incògnita.

De tota manera, almenys públicament, **Pérez Casado** no ha trobat després de les eleccions una crítica dura des de l'executiva comarcal que ell presideix, la mateixa que li va provocar tota una «travessia pel desert», quan va votar reiteradament en contra la composició de la seua llista municipal. Una actitud pública que no té per què suposar, però, la pròxima reelecció de l'alcalde com a secretari general de l'executiva. Un altre maldecap més per a **Pérez Casado**.

Els fronts més actius, impulsats des del bloc conservador, que l'alcalde haurà d'abordar aquests primers dies de setembre, uns temes que s'allargaran mesos i mesos, són la urbanització del Túria, amb trams tan polèmics i tan contestats des de la dreta com el tercer i amb obres tan discutides com el sector dissenyat pel gabinet Vetges tu i Mediterrània; el famós litigi de les ruïnes del Palau del Real, que per a alguns observadors dins el partit, «ja poden»; un atac global amb tota regla a la política cultural de l'Ajuntament, que inclou les tesis dements dels lizondistes i que podrien suposar que la Conselleria de Cultura absorbís uns certàmens que, com a mínim, han millorat la imatge pública del consistori...

A més, com a projectes crucials per a la ciutat, Ricard **Pérez Casado** es trobarà aquest setembre amb les al·legacions del Pla General d'Ordenació Urbana, i el gran projecte que aquest document comporta; la solució del problema de finançament del Consell

Metropolità de l'Horta, la presidència del qual li és discutida sistemàticament des de l'oposició conservadora; el **by-pass**, igualment amb forts problemes de finançament i la inhibició pressupostària de la Conselleria d'Obres Públiques; la construcció del Passeig Marítim i l'habilitació dels barris que són a tocar de la mar; el plantejament definitiu de plans d'actuació viables per al centre històric. I una anècdota, la celebració del 750 aniversari de la ciutat el pròxim any.

A més, sobre l'alcalde plana el fantasma d'una moció de censura, mai esvaït del tot, i que podria fer-se efectiva cap al final de la legislatura com un acte merament polític.

A Castelló, encara que el nou alcalde, el socialista **Daniel Gozalbo**, ho té

més fàcil, ha d'aguantar, igualment, l'estira-i-amolla a què el sotmet el CDS, partit sense el qual perd la majoria absoluta. **Gozalbo** es trobarà aquest setembre amb una bona pila de projectes, que inclouen la millora urbanística de la ciutat; la recerca de viabilitat per a la «Solució Oest», que estudia l'ensorrament de les vies de la Renfe que divideixen la ciutat: la millora dels accessos al port i el trasllat de les indústries més perilloses —sobretot Campsa, que espera un pacte amb el consistori— fora d'aquest mateix barri.

Com a València, massa **tinglado** per a quedar suspès del fil que aguanta les maniobres del CDS. Encara que el CDS de Castelló, per sort per a **Daniel Gozalbo**, no és el de València. •

AP-VALÈNCIA: DESASTRE TOTAL

Estrella de la crisi

EL TEMPS ho comentava fa algunes setmanes. Madrid és qui decidirà en la crisi que fa tremolar tots els fonaments d'AP-València. Si la balança cau de la part d'Ignacio Gil Làzaro, president provincial, i contra els crítics —cosa bastant improbable—, el partit haurà de començar de zero.

Josep Ramon Lluch

Ignacio Gil Làzaro, president provincial d'Alianza Popular-València, amb el suport i l'anuència del president regional aliancista **José Maria Escuin**, ha fet fora del partit **Manuel Giner Mi-**

ralles, ex-president regional, ex-portaveu del grup parlamentari conservador en les Corts valencianes, ex-diputat a Madrid i, després de les passades eleccions autonòmiques, diputat en les Corts valencianes. L'home que va establir les bases del partit al País Valencià quan AP travessava el desert de

«Solucions» que, per a AP-València, vindran, obligatòriament, de Madrid.